

veliko vredna, za polovico dela, ker v njej konj vse svoje sile rabi. Kadar oprava ne leži prav, ali se pod njo nabira prah in nesnaga, nastanejo, zlasti po leti, tako zvani otiski, kateri žival jako bolijo. Tako zboleli konji redijo se slabo, ne morejo pri delu rabiti vseh svojih sil, ker prizanašajo boleznim stranem svojega života. Slaba oprava stane gospodarja zaradi marsikaterih izgub pri živalih in delu veliko več, kakor bi stala nova in boljša oprava.

Kadar začnemo voziti, naj vsi konji ob enem, jednakomerno in mirno potegnajo. Zale tavanje enega konja oškoduje opravo, pogubi konje v kratkem času ter ne pomaga nič k srečni vožnji, ampak jo le ovira. Navadno je voznik kriv slabi navadi, da se konji nepravilno zaletavajo, napejajo in mučijo, ne da bi vsi enakomerno in mirno vlekli. Pameten voznik bode to vselej lahko dosegel, ako s konji lepo ravna. Surovost vse izpridi ali vsaj malokedaj pomaga.

Ako so konji vsled težkega dela ali naglega dirjanja razgreti in mokri, ne smemo pri-pustiti, da bi morali stati, na hladnem vetru ali prepihu, na primer na cesti pred krómo, sicer jih v kratkem času pokvarimo. Časi zaradi tega konj tudi naglo pogine na cesti, vsaj mnogo boleznih dobivajo konji na ta način. Ako si prisiljen vročega konja postaviti v hlev, pre-oteri konju kožo s slamo, da se hitreje posuši, potem pa ga pokrij z lahko odejo. Če je le mo-goče, pa ne postavljaj vročega konja v hlev, ampak daj mu, da se izprehodi in si oddahne po malem. Koliko celo varčni gospodarji v tem oziru grešijo, pa bi sebi in živalim na korist lahko opuščali!

Gospodarsko slovstvo.

Navod zatirovati tako imenovano medeno roso (*Peronospora viticula* de Bary) spisal: Franc Knauer, adjunkt na vinorejske šoli Ma-riborskeje. — Gosp. Knauerja spoznali smo že pri zadnjih volitvah v okrajni zastop, bil je zvest pristaš naših nasprotnikov; danes pa vri-nil se je v vrsto naših domačih pisateljev.

Ako se človek v obče za vinorejo zanima, kupi si, če le mogoče, vsako novo knjigo te stroke, samo da bi se poučil, kako si obvaro-vati glavni vir pridobitja našega narodnega gospodarstva. In tako kupil sem si tudi zgoraj omenjeno knjižnico in sicer to za 17 kr.; pa povedati moram koj, da se še nikoli nisem tako kesal za enak izdatek, kakor ravno za te male, revne groše.

V omenjeni knjižici odmeril je pisatelj našemu jeziku ravnopravnost, kajti poleg nemškega navoda nahaja se tudi, vsaj tako ime-novan, slovenski. Se ve, kakor vsaki pošteni Slovenec, prečital sem prvo slovenski del, ker

ga pa nisem razumel, prečital ga še enkrat, pa vse zamanj, razumeti nisem mogel slavnega pisatelja.

V tej knjižici je baš oni jezik, ki ga po-leg autorja morebiti samo še slavni Celjski po-litkar g. dr. Foregger razume, o njem pa zad-nji v državnem zboru poroča, da ga ljudstvo ne ume, mi pa mislimo, da tudi nobena živa duša! Žalostno je, da taki možje, ki se našega jezika nikoli ne naučijo — da si ravno oni uso-jajo soditi o našem jeziku, o našem slovstvu; nas pa nikar ne brigaj sodba mož, ki v tej za-devi namestujejo kozla v vrtnarstvu!

Pa pustimo to, ocenimo dalje g. Knauerja delo; a kaj oceniti, saj že zbog nesrečnega je-zika ne moremo, da-si povsem potrebne, knjižice nikako priporočati.

O vsebini bi rad molčal, pa tega ne smem, ker morebiti mi kdo poreče, da sem gospoda iz gole zagrizenosti obsodil. Tedaj čujmo! Z vse-bino sem se še le seznanil s pomočjo nemškega dela! Vsa vsebina je povzeta iz 7. letošnje šte-vilke „Tiroler Landwirthschaftliche Blätter“. Tedaj nam pisatelj, da ga po milosti tako ime-nujemo, nič novega ne pové, poleg tega je pa še po vsem dobro gradivo, kolikor mu je bilo le mogoče, tako nesporno pomešal, da ga gotovo tudi Nemec ne bode umel. Pisatelj si stavi 61 večinoma neslanih vprašanj — vse bi bil lahko spravil na 1—2 poli — onih 30 strani, ki jih knjižica še obsega je odveč. Iz vsega dela je razvidno, da g. Knauer, da-si ravno že, poleg svojega g. ravnatelja, ne vedoč, nad 6 let trtno uš na dotični šoli pase, vendar še naših vino-rejskih in sploh gospodarskih razmer ne pozna! Čemu našteva vsa priporočila vredna in ne-vredna sredstva zoper medeno roso, kako se pa imajo le-ta uporabiti, o tem pa govori celo površno! Našemu kmetu in sploh vsakemu, ne strokovnjaško izobraženemu vinorejcu zadostuje popolnoma, ako ga seznanimo z najboljim sred-stvom in pa natanko s tem, kedaj in kako ga naj uporabi. Knauerjeva knjižnica pa gotovo le vsakega zmeša, ker podaja preveč — to pa vse površno in nedoločno!

Ali naj sklenem mojo oceno omenjene knji-žice, saj za Slovenca ni, Nemec jo pa naj ku-puje, dasiravno ima ta srečni rod ravno o pe-ronospori dovolj dovršenih navodov in tako lahko prezira to polovičarsko delo, olišpano po vsem s ptujim perjem. Klenko.

Dopisi.

Iz Ptuja. (Letni izkaz dijaške ku-hinje v Ptuji v samostanu čč. gg. oo. minoritov za šolsko leto 1888/9.) Od 21. septembra 1888 l. do 13. julija 1889 l. so na-stopni p. n. čč. gg. domoljubi, oziroma slavni zastopi milodare v človekoljubni namen dolo-

Po vesi, za cesto vidiš od konca do kraja drevo-red in je srečna vsaka občina, katera ima predstojnika, ki skrbi za blagor in olepšanje svoje občine. Hvalo izrečem lahko na tem mestu g. Jakobu Juriču, ki že vodi dolga leta našo občino pošteno in hvale vredno. V soboto, dne 17. avgusta, nam je za leto 1888/89 račun predložil in vse je bilo v najlepšem redu. Dne 18. avgusta pa je bila nova volitva za občinski odbor in dne 25. avgusta volili so občinski odborniki predstojnika, za čast mu štejem, da sedaj že v tretje, enoglasno. G. Jakob Jurič, naš župan, lahko vidi, da ima zaupanje vsega zastopa in naj rečem, da cele občine, saj pa tudi lepo skrbi za edinost in blagor občine. Čast pa tudi g. odbornikom, ki se zavejo svoje dolžnosti! Občinski svetovalci in odborniki so večinoma prejšnji. Svetovalci so: gg. Fr. Urbas, St. Bauman, J. Zajc in B. Medved; odborniki pa so gg.: Matija Žunkovič, M. Mustafe, Matej Žunkovič, A. Pintar, Fr. Napast, A. Mlakar, Fr. Žunkovič, F. Frank, J. Ivančič, Fr. Horvat, J. Finžger, M. Mlakar in F. Medved. Kolikor te može poznamo, smemo se zanesti na nje. Njim velja: Vse za vero, dom, cesarja!

Iz Serajeva. (Posvečevanje) stolne cerkve se je kaj lepo dovršilo. Storil je to mil. škof iz Mostarja, iz reda sv. Frančiška ali kakor se jim tu pravi, Franjevac in je tudi pridigoval pred cerkvo, obdan od vseh škofov, stoječih tik njega v mitrah. Nek Turčin je v tem vskliknil: To je divni pogled! Zvonovi so lepo peli, kakor da so godba doli iz nebes, v tem, ko smo v veliki procesiji nesli sv. ostanke okoli cerkve in naposled v cerkev. Msg. Fr. Kosar, Vaše škofje oskrbnik, je imel čast arhidijakona pri tem sv. opravilu. . . Obed so imeli škofje, prelati in korarji pri nadškofu. Nadškof nima lastne hiše, ampak stanuje pri nekem židu ali da bolje rečem, ima v najemu njegovo hišo. Vlada plačuje najemščino in sicer 1500 gld. na leto. Za to pa je mogel nadškof povabiti jih le malo število k obedu. Napitnic je bilo skorej brez konca in kraja, prav po navadi južnih Slovanov. Škof Strossmayer je v tem skoraj pozabil na svojo starost ter je kakor mladenič poln ognja govoril — brez konca. Msg. Kosar je govoril v imenu Slovencev. Vreme je bilo vse skozi lepo, tudi v nedeljo, ko smo nesli presv. Rešnje telo iz stare stolne cerkve v novo. Vse mesto je bilo po konci. Verniki so šli vredjeni po župnijah, vsakej na čelu župnik in nje bandero. Deklice so trosile cvetje na cesto. Ves oficirski kor z vrhovnim poveljnikom, baronom Appel, je stal v špalirji, ko dojdemo do stolne cerkve. Sv. opravilo je tokrat imel sam nadškof, dr. Stadler in je imel po evangelji navdušeno pridigo, jaz pa ga nisem veliko razumel. Peli so semeniščani iz Travnika. Velik obed je bil ob 2 popoldne v vojaški kasini. Napil je nadškof

sv. Očetu, cesarju in vladi; baron Appel nadškofu in duhovništvu, Strossmayer na spravo in ljubezen. Prikimoval je srčno tudi turški župan Serajevski — pošten mož, okinčan z redom železne krone II. vrste. Mož je sedel blizu slov. gostov. Z msg. Kosarjem sta trknila pa še dvakrat, tako bolj za-se, in je župan rad slišal zahvalo za to, da je tudi katolikom pravičen in dober. — V nedeljo večer je pa jelo deževati in bližnje gore so bile potem v ponedeljek jutro pošteno bele, v snegu.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Zmirom bolj še širi govorica, da se bosta Nj. veličanstvi, svitli cesar in cesarica, kronala za kralja in kraljico v Pragi. Izgodi pa se to samo, ako se sporazumejo Čehi in Nemci in ravno v teh dnevih se vrše med njimi razprave, ugodne taki spravi. V resnici bi že tudi bila sedaj doba za-njo! — Na Dunaji so si izvolili v Leopoldskem okraji na novo žida, prof. Suessa za poslanca v dež. zboru. V Izraelu in pri liberalcih je vsled tega veliko veselje. — V Gradci terja neka stranka volilcev od svojih poslancev poročila o njih delovanji; meri pa to najbolj na Jeremija v drž. zboru, Jerneja vit. Carneri in „korajže polnega“ dr. pl. Derschatta. Ni skorej dvoma, da jim ustrežeta v kratkem in mi smo skorej malo radovedni, kaj da se kje izgodi pri tistem shodu. — Drž. poslanec za mesto Wildon in tov., dr. Magg je bil te dni v nekaterih mestih in trgih ali tu pri svojih volilcih ni žel posebne hvale. Ljudem že preseda njegov „nemški liberalizem.“ — Iz Koroške strani sliši se milih pritožb, da je slov. kmet povsodi, izlasti pri višji gospodi v Celovci, deželni in duhovni, še zmirom le „uboga para“ ter na njegove prošnje za slov. šole le molči le-ta — višja gospoda. No težko se ve, da ni to molčanje! — Društvo nemških turnarjev je imelo v Beljaku zadnjo nedeljo svojo 25-letnico, druge nesreče pa ni bilo. — Mestno hranilnico so v Ljubljani že vendar-le enkrat dobili. Želimo ji obilo sreče. — V Ribnici na Dolenjskem je poročal v nedeljo drž. poslanec, prof. Šuklje svojim volilcem ter jim je dokazal, da se kmalu povzdigne pri njih lončarija in kupčija z leseno robo. — Prisednik v dež. odboru v Gorici bode brž ko ne poslanec dr. Gregorčič, vsaj želja je taka na strani njegovih volilcev. — V Tolminskem okraji se prepoveduje gg. učiteljem dopisovati političnim listom. Žal, da je isto tudi po drugih okrajih že v navadi. Pri nas, na slov. Stajarji, zadene učitelja strela iz Gradca, ako ga imajo le na sumu, da dopisuje v take liste. — V večih krajih okoli Trsta se ustanavlja ali pa že obstoji slov. pevsko društvo. To je veselo in koristno, ob enem za